

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/138
Toplantı Tarihi/Sayısı : 16.1.2024/41
Karar Numarası : 2024/66
Başvuran : O.F.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Bolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Herhangi bir sebep olmaksızın telefon görüşmesi hakkının elinden alındığı ve ailesinden haber alamadığı iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuru dilekçesi ve ekleri doğrultusunda, Ulusal Önleme Mekanizması Birimi tarafından incelemesi gerçekleştirilen başvuruda özetle:

- a. Hükümlü olarak bulunduğu ceza infaz kurumunda herhangi bir sebep olmaksızın telefon görüşmesi hakkının elinden alındığını ve ailesinden haber alamadığını,
- b. Anne ve babasının çok yaşlı olduğunu ve onlarla iletişim kuramamasının onlara zarar verebileceğini,
- c. Bu durumun kendisine de zarar verebileceğini belirtmekte ve bu sorunun giderilmesini talep etmektedir.

3. Muhatap Bolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle:

a. Hükümlünün daha önce kaldığı Karabük T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nun 18/06/2021 tarihli ve 2021/... sayılı kararı ile verilen 3 gün hücreye koyma cezası ile şuan kaldığı Bolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Disiplin Kurulu Başkanlığı'nın 20/09/2021 tarihli ve 2021/... sayılı kararı ile verilen 5 gün hücreye koyma cezalarının bulunduğu,

b. Bu cezaların Bolu İzzet Baysal Devlet Hastanesi tarafından verilen sağlık raporunda "hücre cezasının infazının uygun olmadığı" ibaresi nedeniyle 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanun'un 48'inci maddesinin 3'üncü fıkrasının (c) bendi gereğince Kurum Disiplin Kurulu Başkanlığı'nın 23/12/2021 tarihli ve 2021/... sayılı kararı ve 23/12/2021 tarihli ve 2021/... sayılı kararı ile hücreye koyma cezasının ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma cezasına çevrildiği ve hükümlünün tebliğ tarihinden itibaren 15 günlük yasal süresi müddetince ilgili kararlara itiraz etmemesi üzerine kesinleşen cezanın infazına başlandığı,

c. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün 08/12/2021 tarihli ve ... sayılı yazısı ve eki gereğince disiplin suçunun infazı sırasında telefon görüşme haklarının telefonla görüşme sistemi tarafından otomatik olarak görüşme yapılmasına kapatıldığı, bu sebeple telefon görüşü yaptırılmadığı ve hükümlü O.F.'nin konu hakkında Kurum Müdürlüğü'ne hitaben yazdığı dilekçelerine cevaben bilgi verildiği,

4. Başvuran tarafından muhatap kurumun cevabına ilişkin olarak herhangi bir cevap verilmemiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı" başlıklı 17'nci maddesinde yer alan düzenleme şöyledir: "*Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz...*"

6. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesine göre; "*(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...) yönlerinden incelenir.*"

7. Aynı Yönetmelik'in "Karar Türleri" başlıklı 65'nci maddesine göre; "*Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.*"

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

9. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

10. Hükümlü ve tutukluların haberleşme hürriyeti ve aile hayatına saygı hakkının sınırlanması, hukuka uygun olarak ceza infaz kurumunda tutulmanın kaçınılmaz ve doğal bir sonucudur. Öte yandan hükümlü ve tutukluların aile hayatına saygı gösterilmesi hakkı, ceza infaz kurumu idaresinin hükümlü ve tutukluların ailesi ve yakınlarıyla temasını devam ettirecek önlemleri almasını zorunlu kılmaktadır (Anayasa Mahkemesi (AYM), Mehmet Zahit Şahin, B. No: 2013/4708, 20/4/2016, para. 36).

11. Bununla beraber bu yükümlülük yerine getirilirken ceza infaz kurumunda tutulmanın kaçınılmaz ve doğal sonuçlarının gözetilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda kamu düzeni ve suç işlenmesinin önlenmesi ile özel hayata ve aile hayatına saygı gösterilmesi hakkı arasında adil bir denge sağlanmalıdır (AYM, Mehmet Zahit Şahin, para. 37).

12. Bu bağlamda telefon görüşmeleri konusunda; Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin "Özel hayata ve aile hayatına saygı hakkı" başlıklı 8'inci maddesi, özellikle yazışmalar için yeterli olanaklar varsa, kendi başına böyle bir hakkı güvence altına almaz. Bununla birlikte, telefon tesisleri kullanılabilir duruma getirilirse, yine, olağan ve makul mahkûmiyet gereklilikleri göz önünde bulundurularak, ayrıca kısıtlamalara tabi olabilirler (Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), A.B./Hollanda, 2002, para. 92-93; AİHM, Nusret Kaya ve Diğerleri/Türkiye, 2014, para. 36). Ancak, bu tür kısıtlamalar 8'inci maddenin ikinci fıkrasının gerekliliklerini karşılamalıdır. Bununla birlikte telefona erişime izin verildiği durumda, cezaevi yaşamının olağan ve makul koşulları göz önünde tutulduğunda, örneğin tesislerin diğer mahpuslarla paylaşılması ihtiyacı ve düzenin korunması ve suçun önlenmesi gerekliliğinin ışığında, bu erişim meşru sınırlamalara tâbi olabilir (AİHM, A.B. /Hollanda, para. 93; AİHM, Coşcodar /Romanya (kar.), para. 30).

13. Somut olayda başvuran, herhangi bir sebep olmaksızın telefon görüşmesi hakkının elinden alındığını ve ailesinden haber alamadığını ileri sürmektedir.

14. Konuya dair incelenen bilgi ve belgelerden başvuranın, hakkında yürütülen disiplin soruşturması

kapsamında hücreye koyma cezası aldığı, hücre cezasının infazının uygun olmadığı sonucuna varılması nedeniyle hücreye koyma cezasının ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma cezasına dönüştürüldüğü ve başvuranın yasal süre içerisinde itiraz etmemesi nedeniyle cezanın kesinleştiği ve infazına başlandığı anlaşılmıştır. Muhatap Kurumun, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün 08/12/2021 tarihli ve ... sayılı yazısı ve eki gereğince işlemlerini gerçekleştirdiği ve haklı gerekçelere dayanarak bu işlemi yürüttüğü sonucuna varılmıştır. Muhatap kurumun ilgili mevzuat ve içtihatlar doğrultusunda işlemlerini gerçekleştirdiği kanaati olduğundan, mezkûr iddia bakımından hak ihlaline varan bir uygulama olmadığı değerlendirilmiştir.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

16/1/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye